

Danmark inför historisk koldioxidskatt

2024-11-19

TISDAG 19 NOVEMBER 2024

17

Klimat: COP29

Dödläge i Baku – kan G20-möte bli propplösaren?

Diskussionerna på klimatmötet i Baku i Azerbajdzjan går trögt. Nu vänds hoppet till andra sidan planeten, där ett annat toppmöte kan fungera som propplösare.

– Man hoppas på att ett positivt tecken från G20 skulle kunna få lite fart på de här förhandlingarna, säger Karin Lexén vid Naturskyddsföreningen.

Halvvägs in i klimatmötet syns inte några större tecken på framgång i förhandlingarna, som främst handlar om hur mycket pengar som fattiga länder ska få av de rika. – Vår bild är att det är ett dödläge, säger Karin Lexén, generalsekreterare vid Naturskyddsföreningen. Samtidigt möts ledarna för G20-länderna i Rio de Janeiro, en grupp som både delar av världens utsläpp av växthusgasar.

– Ett framgångsrikt resultat vid COP29 är fortfarande möjligt att nå, men det kommer att kräva ledarskap och kompromisser, närmare bestämt från G20-länderna, säger FN:s generalsekreterare António Guterres, som förra veckan befann sig i Baku, men som nu tagit sig till Rio.

Ett tidigare överenskommelse slår fast att de rika länderna ska bidra med 100 miljarder dollar årligen till klimatsatsningar i utvecklingsländer. Här höjs röster om att den summan bör vara minst tio gånger så stor, om de fattigare länderna ska kunna genomföra sin planer för att minska utsläppen.

EU och Sverige driver i sin sida att för att nå ett sådant mål behöver länder som Kina, Singapore och Gulfstaterna vara med och bidra,

Brasiliens president Luiz Inácio Lula da Silva med Egyptens president Abdel Fattah el-Sisi inför öppningen av G20-mötet. BILD: ERALDO PERES

Fakta: G20

- G20 är ett forum för världens största ekonomier som möts regelbundet för att diskutera frågor som rör den globala ekonomin.
- Totalt står G20 för omkring 85 procent av världens BNP och tre fjärdedelar av världens handel. De representerar också två tredjedelar av världens befolkning.
- Medlemmar är Argentina, Australien, Brasilien, Frankrike, Tyskland, Indien, Indonesien, Italien, Japan, Kanada, Kina, Mexiko, Ryssland, Saudiarabien, Storbritannien, Sydafrika, Sydkorea, Turkiet och USA, liksom Afrikanska unionen och EU.

Källa: Världsekonomisk forum

något som länder som Kina och Brasilien motsätter sig. Klimatminister Romina Pournokhvari utesluter inte en siffra på 1 000 miljarder

dollar, utan kallar det en "en förhandlingsfråga".

– EU kommer vara en väldigt konstruktiv part i de här förhandlingarna. Vi är en stor givare. Vi är väldigt positiva till global klimatfinansiering. Men vi märker att andra delar av världen också måste börja finansiera, säger hon.

Men kanske kan G20-länderna nå en överenskommelse om mer pengar, genom att komma överens om ett dokument som nämner att utvecklingsländerna frivilligt kan bidra till klimatfinansieringen, enligt två källor till Reuters.

Karin Lexén tror att det skulle behövas mer för att bryta dödläget. – Det är väl tyvärr ganska många i korridorerna på COP29 som hoppas – men har rätt låga förväntningar – på att G20 skulle kunna komma med en starkt, positivt tecken, säger hon.

Gustav Sjöholm
TT

Fakta: Huvudfrågan – klimatfinansiering

- På COP29 ska närmare 200 länder enas om ett nytt mål för klimatfinansiering – de pengar rika länder ska betala för att hjälpa fattigare länder tackla klimatförändringarna.
- Fram till 2025 har rika länder, som USA, EU och Japan, åtagit sig

att tillhandahålla 100 miljarder dollar om året i klimatfinansiering. När den summan nu ska förhandlas om menar utvecklingsländer att det snarare krävs 1 000 miljarder dollar per år.

- USA och EU vill också att fler länder ska bidra med stöd, som

oljerika Gulfstater och Kina – vilket de senare inte håller med om.

- Hittills har förhandlingarna gått trögt. Man är oense om hur mycket som ska betalas, vem som ska betala och vad pengarna ska gå till.

Danmark

Danmark inför historisk koldioxidskatt

Efter intensiva förhandlingar har den danska regeringen fått igenom ett politiskt paket som syftar till att främja den gröna omställningen. Med den så kallade "gröna trepart" kommer landet att införa en koldioxidskatt på lantbruk 2030.

Tio procent av Danmarks yta ska även omvandlas till natur och skog fram till 2045. Kväveutsläppen från lantbruk ska minskas med 13 780 ton om året.

– Vi blir det första landet i världen som inför en koldioxidskatt på lantbruk, säger landets klimat- och

energiminister Lars Aagaard (M). – Det visar en vilja att agera. Det visar också att den danska modellen fungerar där man involverar den sektor som påverkas av överenskommelsen, försätter Aagaard med hänvisning till landets lantbrukssektor som varit delaktigt i förhandlingarna.

Den nya skatten ska år 2030 uppgå till 300 danska kronor per ton utsläppt koldioxid och därefter höjas till 750 kronor per ton 2035. Men skatten kombineras med ett grundavdrag på 60 procent, vilket gör de faktiska skattesatserna avsevärt lägre. Detta beskrivs som en seger av

ordföranden i lantbruksorganisationen Landbrug&Fødevarer, Søren Søndergaard.

– Vi har gjort ett betydande avtryck på resultatet, säger han.

Skatten kommer att baseras på utsläpp från gödselhantering och från boskapsens matsmältning.

Överenskommelsen har redan kallats för historisk. Vissa partier hade dock velat gå ännu längre. – Det råder ingen tvekan om att jag hade önskat en högre koldioxidskatt, säger Signe Munk (SF).

Cornelia Mikaelsson
Cecilia Klint
TT

I korthet

Nuvarande förbundskanslern Olaf Scholz i förgrunden och försvarsminister Boris Pistorius bakom. ARKBILD: MARKUS SCHREIBER

Röster höjs för att byta Scholz mot Pistorius

Tyskland: Röster höjs inom de tyska socialdemokraterna, SPD, för att gå fram med försvarsminister Boris Pistorius i stället för förbundskanslern Olaf Scholz som toppnamn i ett tröligt nyval nästa år. Pistorius, vida mer populär bland väljare än den hårt kritiserade Scholz, sade på söndagskvällen i tv att han stödjer Scholz och att frågan om hans namn inte är aktuell, enligt Tagesschau. Enligt Pistorius behöver det krisande SPD inte en strid om kanslerkandidat. Men det han sade ses, enligt tyska medier, inte som ett absolut nej.

Sedan den tyska koalitionsregeringen med SPD, De gröna och liberala FDP i praktiken spruckit i och med att Scholz sparkade finansminister Christian Lindner (FDP) ska regeringsmakten avgöras i två steg. Den 16 december hålls en förtroendestämning i förbundsbyggnaden. Förloren Scholz den ska nyval hållas den 23 februari. Även om ledarskiftet inom de tyska socialdemokraterna säger att de står bakom att låta Scholz fortsätta så har han inte nominerats formellt som kanslerkandidat än. Den 11 januari ska SPD ha partidag och nominera kandidat. (TT)

Över 100 döda i israeliska anfallen

Mellanöstern: Över 110 förlorade liv innebär att söndagen blev ett av de dödligaste dygnet i Gazakriget under den senaste tiden, uppger den palestinska nyhetsbyrån Wafa.

Flest dödsoffer, över 70, krävdes i Israels anfall mot Bait Lahia längst norrut på Gazaremsan, skriver nyhetsbyrån EFE med hänvisning till Wafa, som lyder under den palestinska myndigheten på ockuperade Västbanken.

Israels militär hänvisade i helgen till intensiva mislikattiverter i Bait Lahia som skäl till ett totalt anfall med både flyg och markstyrkor i området. Men enligt palestinska vittnen fick bomborna bland annat bostadshus att rasa ihop, vilket innebar väldigt många döda, skadade – och civila fast i rasmassorna.

– Chanserna att rädda fler skadade minskar på grund av fortsatt eldgivning, sade civilförsvarers talesman Mahmud Bassal till nyhetsbyrån AFP på söndagskvällen. (TT)

Storkoalition på gång i Österrike

Österrike: En blocköverskridande trepartikoalition mellan konservativa ÖVP, socialdemokratiska SPÖ och liberala Neos är på gång i Österrike, uppger förbundskanslern Karl Nehammer från ÖVP på en gemensam presskonferens i Wien.

Formella koalitionsförhandlingar ska inledas på torsdag. – Vi tre måste inte arbeta tillsammans, men vi vill arbeta tillsammans, säger SPÖ:s partiledare Andreas Babler enligt nyhetsbyrån APA.

De tre partierna fick tillsammans 110 av 183 mandat i parlamentsvalet i slutet av september. Största parti i valet blev då ytterhögerpartiet FPÖ med 57 mandat. Övriga partier har dock kraftigt motsatt sig ett samarbete med FPÖ och dess partiledare Herbert Kickl. (TT)

Enormt farlig luft i Indiens huvudstad

Indien: Ett tjockt täcke av smog ligger över Delhi 30 miljoner invånare. Skolor i det indiska huvudstadsområdet har stängt, byggen avbröts och det varnas för flygförseningar.

Andelen småpartiklar av storleken PM_{2.5} i luften, de som anses skapa mest skada i luftvägarna, är hela 60 gånger högre än det maxvärde som världshälsoorganisationen WHO satt upp. Världet landade på måndagen på 907, att jämföra med rekommendationen på maximalt 15, enligt miljömyndigheten Safar. Onödigt trafik med lastbil har förbjudits i till huvudstadsområdet och undervisning i de flesta skolklasser sker online.

Bönder i andra delar av Indien som bränner av sina åkrar inför nästa års sädd, samt avgaser från fabriker och trafik anses ligga bakom den dödligt höga föroreningshalten.

I oktober slog Indiens högsta domstol fast att ren luft är en grundläggande mänsklig rättighet. Därför måste såväl regeringen som statliga myndigheter agera mot de höga föroreningshalterna. (TT-AP-AFP)

BILD: MANISH SWARUP